

El geni, en funcions de tal i les ~~víctimes~~
innocents i secundàries víctimes en llur
paper de comparses.

En sèneca ha dormit molt. Vintiquatre hores? Vinti-
quatre dies? Vintiquatre any? Vintiquatre ^{contínues?}

El seu somni es meravellós. No se'n voldria despertar ^(mai)
Vin intensament no sap benbé, quina gloriosa
& olímpica embriaguesa, ^{acompanyada de} ~~durada~~ ^{per} nuols de son i gu-
pires d'enteriment.

si soc To be or not to be, that is the question. Soc? No soc?
~~que~~, qui ~~qui~~ soc?

un gat en zel ha miolat planyidament en una
taulada velina propera. Soc! Soc! Soc en Sèneca, he

Zeuanyat el muntaner! Soc un geni!

- Soc! Soc! He!

Soc un home cèlebre

2
quanyat el "muntaner" ~~só~~ un geni.

Voldria ~~per~~ ^{executar} tot seguit algun acte digne d'un geni més o menys trascendent, digne d'un ^{autèntic} geni; que fan els genis en despertar-se l'endemà del triump? Telefonen? A qui? Esperen que ~~per~~ ^{algú} els tele-

fonin? Es lleuen? Es renten la cara (en Sèneca, ^{com la majoria dels genis} enuria no ~~es~~ pot saber de cambra de bany) ^{jo} El que més l'abella ^{jo} ~~es~~ ^{jo} tor mar a agafar la son, con-

tinuar dormint... ^{pesada}

Però la ^{porta del sacriofaci} ~~(s'obre)~~ ^(s'obre) una tímida passa s'atanca

- qui és? fa en Sèneca tractant d'execar el cap. ~~incorporant-se d'un bot.~~

- Sóc jo, noi, respon la veu respectuosa de la seva mare ^(~~He he~~ quanyat el "muntaner" ~~penso d'omoi~~)

- Quina hora és?

- Són quarts de deu del vespre. Has dormit tot el dia: ~~He~~

(~~He~~ quanyat el "muntaner" ^{Ara ja no ho dubla} es confirma el veracitat)

- Etta, la mare, havia passat tota la nit del "Muntaner" ^{pregant} ~~al~~ ^{al} ~~corral~~ ^{esborrat}
- Y no ha vingut ningú? ^{pregant el triomfador}
- Centenars de persones, exagera la seva mare. Tot el dia ha sonat el telèfon: periodistes, ^m ^{he} ^{uit} ^{admiradors} fotògrafs, curiosos. ^{Sobretot} gent que volia veure't. ^{negres} per allunyar tota aqua
- Y què els deies?
- Que et deixessin dormir. Que estaves ^{rendit} ~~pendit~~, mare.
- Han dit que formaven?
- Alguns ho han dit, altres encara esperen al rebedor
- Hi vaig. Ja en Lénora impetuos,
- ^{Primer} ~~Primer~~ ^{escorpeixe} ~~escorpeix~~ ^{un} ~~un~~ ^{poc} ~~la~~ ^{cabellera}
- ^{Primer} ~~Primer~~ ^{escarmentat} ~~escarmentat~~ ^{me} ~~me~~ ^{fa} ~~fa~~ ^{de} ~~de ^{vestir,} ^{En} ~~En~~ ^{corro}~~
- ~~Primer~~ ^{Primer} ^{me} ~~me~~ ^{fa} ~~fa~~ ^{de} ~~de~~ ^{vestir,} ^{me} ~~me~~ ^{fi} ~~fi~~ ^{has} ~~has~~ ^{despullat} ^{de} ~~de~~ ^{filles!}

En Seneca s'adona que ha 4

Has dormit amb smoking, sabates, llaçet de papallona

Havia arribat a casa a primeres hores del matí; acon -
En Seneca es despulla de barba i de barba, enfila una bata
parmat d'una colla d'amics, ambiciosa de glòria i de cubaseibres)

~~Enfila una bata,~~
~~- Has-me~~
lines jabatilles. ~~S'està~~ ~~residant~~ ~~(al rebedor)~~

- Prepara'm un cafè ben carregat, mare.
- Sí, fill meu.

~~S'està~~ Entra al rebedor, passa de casa vella i modesta
on un grup d'admiradors ~~esperava~~ ~~formen~~ ~~tot~~ ~~el~~ ~~ref~~
~~s'apropaven~~ s'apropaven. Li abraçen. Li cotempnen la ma. Li pi-
quen l'coquena - En el grup no hi ha cap escriptor.

- Bravo noi ja ets cèlebre.

- Et felicito sempre Seneca.

- No li diguis sempre, protesta un ex barrigotista
convertit (al seneguesme) ~~tot d'una~~

mentre el guanyador del "muntaner" xerrep ^{la tassa} del café
~~per Kodes~~ les cameres actuen, els objectius fotogràfics, actuen. En
Séneca és fotografiat, de cara, de perfil de mig-cos,
de cos sencer; assegut, dret, somrient, meditant
descepant, ...

El telèfon el reclama amb urgència. Cal que abandoni els seus
admiradors i corri a la redacció del "Futuro"
~~la gran revista gràfica~~
Futuro. Allí s'aplega una part del consell directiu
Hom hi respira
Anna
l'atmosfera, saturada d'emanaacions de tabac: hàvi
ordinari, negre, ros... i ~~es~~ brevades de whisky
Els fotògrafs de la casa ~~formen~~ a actuar. Aquest cop
exclusivament per a la revista. En Séneca ^{a més de les pàgines de rigor}
interiors) s'ocuparà una de sencera i la part ~~de~~ ^{de} redactors literaris i
~~la~~ ~~una~~ ~~pàgina~~ ~~de~~ ~~els~~ ~~professionals~~ ~~de~~ ~~escritors~~
~~acompanyada~~ d'abundant ~~en~~ ~~text~~

gràfics s'escrivien
a breu, el mi bufo' el 6' ^{literàriament i} (plàsticament) ~~butó~~ que pugui
~~mai perfecter~~
puguem, ja ahir vespre, després de la proclamació del
guanyador, el bo i millor del gremi fotogràfic ^{i periodístic} de
l'urbs, havia competit per^a obtenir l'efigie de l'he-
ròi, costat per costat amb el director general del tu-
risme, ~~els escriptors~~ ^{acompanyado de su} i ~~la~~ seva bella i elegantíssima ^{esposa} ~~ma-~~
don, ^{alguna} autoritat significada i alguns escriptors
de fama nacional ^{alternant amb} i els membres del jurat si és on és
~~ayudados de llurs actuació~~ ^{contribuïment} al que hom pot pensar a pri-
mera vista, cap foto d'en Figols ~~ad costat per costat amb~~
~~el mi bufo', ma figurava entre ma~~ ~~acompanyava el~~ ~~el protagonista~~
~~l'heroi~~ ~~les moltes que il·lustraven les revistes gràfiques i semi-~~
~~gràfiques de tot el país començant per la més im-~~
~~portant - en referència, és clar a "Fulero" - Alguns ma-~~
~~cha chos de la premsa~~ ~~to comentaven un poc extranyats~~
~~També comentaven entre ells~~ ^{aquest fet} ~~com~~ l'absència de la fel·loria que en el primer

esclat del triomf d'en Sèrcera figurava com a la
número de l'heroi. Algun d'aquests ^{muchachos}, ^{in disoret}
com ^{corresponsal} de l'el ^{nyama} a l'ofici, ^{tant} demanen ^{a en Sèrcera} notícies de la mi-
yoneta barrigolada que el dia del premi ^{estava} emborratant ^{trava} amb
ell al bar del Ritz. Volien anar a trobar-la, xafardejar
per o molt sobre l'~~idil·li~~ idil·lic lligam que els unia.
fotografiar-los plegats i publicar les fotos de la pa-
rellla. Però en Sèrcera ~~va~~ replica ^{fredament} que
no sap de qui li parlen. No recorda haver am-
partit l'alegria del triomf amb cap noia, ni haver
begut amb ella aquells ~~whiskis~~ ^{whiskis} ^o cubaslibres ^{aludits} ^{per}
^{li atribuïbles} ^{que una} ^{desconegut} havia misterios ^{protector} ^{per} ^{pagada} ^{reporters}
Els muchachos de la premsa no insisteixen per por de
fer una planxa. Però un d'ells, més o menys ~~barri~~
ex barrigolista ~~la~~ troba ^{la Sèrcera} per casualitat
~~taula~~ asseguda a la ~~taula~~ ^{barra} d'un modestíssim ^{en una} ^{café} ^{en una}
~~de la prop de la catedral~~ ^{de la prop de la catedral} ^{de la prop de la catedral}
F. Li pre-

guntia: (us) haveu

- tu, Silvia, j'atrasas bovallat amb en Sèneca?
- mai no hem estat gaire amics ell i jo.

- No fotis! Tots us vam veure en el bar del Ritz aparellats en el bar del Ritz bovatxos com una sopa assaborint ^{anticipadament} el triomf anticipat del teu enamorat

→ Mai no ho ha estat el meu enamorat. Y ara memys! Ara després de guanyar el "muntaner" imaginant les pretensions que nauria agafat!

- Ara, de princeses cap amunt ^{mes poc...} el pobre Sèneca sol i espantat abraçat al braç de la noia - potser al
- No crec que s'accontenti de ~~triumfar~~ ^{mentre recorda} ~~mes poc~~

Primer però la Silvia no fa sense alegria. ~~Però~~ veu que el ~~placet~~ ~~freda~~ ~~desicoraiment~~ la gr. el silenci de la ~~si actua~~ ~~indefinida~~ ~~en Sèneca~~ li fa mal en cap de les ~~premisses~~ ~~publicades~~ ~~per la premsa~~ ~~el triumfador~~ ~~no el~~ ~~deix~~ ~~la seva~~ ~~amb~~ ~~el rebombi~~ ~~que han agafat~~ ~~a l'estora~~ ~~del seu~~ ~~comparsa~~ ~~la que el va acompanyar~~ ~~i sostenir~~ ~~gloriosa~~, quan en Sèneca, ben arca ~~pat~~ ~~al seu braç~~, li pregava quasi plorant: gemegant:

més poc ...

Puien però la Silvia ho fa sense alegria

Evoa aquell Sèneca sol i espantat, Se li arropa
va al braç - patser al coll ^{tot} - li pregava quasi
plorant "Silvia no em deixis!"

Tot això ~~es~~ ^{es} lluny, molt lluny - en quin
època, de quin segle, s'esqueia a esdevenir aquest epi-
Sodi?

Entre l'escriptor en llengua castellana, l'ex-barricada
glòria sèneca, autor d'uns gloriosos fragments de la
novel·la "Mariona Psicopàtica" i el guanyador del "Mun-
taner" revolució de la novel·lística catalana d'aquell
any, s'extenia un abisme de temps i de silenci
La Silvia ja no existia, en mulleres, autor efectiu per
bé que secret, de "Embell Manicomial", tamboc, in "Cuca
fera" mare literària del geni - el paper de pare,
el deixarem per a en Figols - igualment engolit per l'oblit

l'exit diem Séneca

10 #

Embell Momicornial

~~es a dir: l'autor de la novella catalana que~~
~~copiava l'ètica, l'estètica, els conceptes, el llenguatge,~~
~~la sintaxi i fins~~

^{que} revolucionaria la literatura catalana; ~~que~~ ni
estoraria tot un pasat pretès gloriós ~~per~~ conver-
tit ara en literatura anti-quada, ~~ab~~ deca-
denty, abevuida ...

Hom esperava - alguns crítics prestigiosos comencen
a insinuar - ho - que els autors vells, avergonjats
del que havien fet fins llavors ^{enterrarien llur} ~~s'emmenarien~~
^{passos} seguirien - o tractarien de seguir - l'exem-
ple de l'autor de "Embell Momicornial" ~~o plejarien~~.

Es repetarien s'emfonsarien en l'ombra de l'
oblit, els joves ~~ho~~ ~~havia~~ ~~de~~ tractar de seguir
tractarien d'aplicar-se: seguir aquella
nova escola descoberta pel jove Séneca, escola que

- Silvia, no em deixis ~~deixis~~

Tot això era lluny, molt lluny. Entre l'escriptor en llengua
castellana, l'exbarriquetista Jénesa, autor ^{d'alguns fragments} de la novel·la "Marana
Espàtica" ignorat i dismutat i pilos noi bufó; el guanyador
del "muntaner" revel·lació de la novel·ística catalana ^{autor de}
"Imbell manicomial" ^{hi} 51 ~~hi~~ obra ^{de} un abisme de tenebres i
oblit. ^{han} ~~hi~~ ^{gut} ~~hi~~ ^{segle} ~~hi~~ ^{del} ~~hi~~ ^{mortal} ~~hi~~ ^{de} ~~hi~~ ^{silenci} i de espai

La Silvia, companya ocasional d'aquelles hores de solitud ja
no existia ^{com no existia} existia en mulleres autor efectiu de
la novel·la "Imbell manicomial" guanyadora del
"muntaner" i tampoc no existia ^{el} ^{promista} i relacions
publiques a l'hora que criticava ^{el} ^{munda} ^{social} del gran mnd.

El triomf ~~ha~~ havia ~~abarrat~~ tot, La Silvia
ja no existia, en mulleres, autor efectiu de ~~de~~
"Imbell manicomial" ^{Tempoc}, ni el cicle oficios,
de "Futuro" autèntica ⁱⁿ ^{more} inventa literari del geni

tot just descoberta ja començava de donar fruit
 alguns joves escriptors improvisats, es llençaven a escriure
~~ciència novel·les~~ amb l'esperança d'esdevenir un nou
 sèneca, decidiren de cap i volta fer-se escriptors. Natural-
 ment a cap no li va passar pel cap aprendre a
 escriure i la majoria tampoc no creia ~~de gran utilitat~~ ^{d'utilitat}
~~llet~~ llegir. Se llegia poc, poquíssims, en temien lleure
 perquè la majoria ~~no~~ vivia intensament la vida
 social ~~que, ben mirat~~ ^{barcelonina d'aquella època i...}

Alerta i Desambular això,

llegir ~~vells i aburridissims novel·les~~ ^{no el perdre el temps en}
~~que eren els únics dels quals hom podia esperar alguna cosa.~~ ^{encara, menys aprendre a escriure, no escrites per un mínim de 35 anys}
~~amb els seus intenses vida social; wetails, l'opars, vernis d'afes.~~ ^{vida inten-}

~~sa de redacció, son constataren la clau de l'èxit,~~
~~a redaccions de periòdics,~~
 frequentacions ^{Salvadores als personatges importants de la}
~~reuerencies i compliments a)~~

^{art, ni literatura}
 (son el que fa l'èxit en la vida - èxit, esclar, no
 vol dir ~~ciència ni sabiesa~~ ^{art, ni literatura} d'això, els imitadors d'en
 Seneca en deien perdre el temps i potser temien no.)

La Felvia ho havia d'haver comprés. En realitat no va triar a comprendre ho. En seneca ja no es treballa en anticipacions d'adonar-se de cap cosa que no ha el mateix és a dir: el pretés autor d'una novel·la que aconseguiria ser celebre.

El gran La ~~gran~~ intelligent, i audaç, maniobra d'en Figols i els seus col·laboradors: és a dir fer un geni del nois, obtenia més èxit del que els propis autors esperaven.

La propaganda (el reclam) havia estat molt ben pensada i molt ben executada. No hi havien planejat (estab-
 viat) res ni diners, ni ~~cap~~ pases, ni literària (reclam
 anunciodora
~~però sense anuncis~~ ≠ mes o menys dissimulats en
 forma de crítiques, comentaris, ~~entrevistes~~ entrevistes...

La novella "Eubrell manicornial" no mancava en cap llibreria ^{de Catalunya, especialment} ~~de~~ ^{en les de la capital} ~~de~~ ^{de} ~~grans mitjans, de poca importància~~

Les fotos del jove autor, rebellació de la Temporada s'exhibien arreu i el públic comprava la novel·la.

He dit ~~la~~ comprava - que és el que en Figols s'havia pro-

posats, però ~~molts~~ ^{molts pocs} no la llegia. És a dir, Tots o quasi tots els qui l'havien comprada, ^{la} començaven amb gran interès però cap, o quasi cap, no tenia el coratge d'arribar al darrer capítol.

No podem afirmar que la culpa fos ^{solament} de la novel·la. ~~També~~ Possiblement ^{al menys en part, la culpa} (era dels lectors) ~~encara~~

que (aquesta darrera avinentesa és difícil de comprovar naturalment, en primer lloc perquè els lectors no ~~no~~ comprenien les sabides però enutjoses conceptes, la genial ~~marxant~~ ^{marxant} gosaven confessar que no ~~la~~ comprenien, ~~per~~ ^{per} no en ~~tenien~~ ^{tenien} ~~l'entrellat~~, ^{angustiant} ~~que s'hi aburríen~~. Els crítics ^{angustiant} ~~mes emi-~~ nents i acreditats, un fixat compost de personalitats literàries indescriptibles, havien afirmat la ~~indiscutible~~ ^{indiscutible} superioritat de "Embell Manicomial", i l'havien ~~declarada~~ ^{declarada} no ~~solament~~ ^{solament} únicament la millor de les obres presentades al "muntaner" sinó la millor novel·la

al·lerta

formal

forjar un geni de fabricació casolana en vistes a un negociet de la gran "Editorial Europa." He dit negociet / no negoci perquè els negocis no es solen fer editant llibres escrits en català. El públic que llegeix en català, és poc nombros però fidel i entusiasta Però un home de la Tulla Comercial d'en Figols i Companyia no es llençava mai a una aventurera empresa ~~d'aquestes aventurades~~ sense haver creat abans el clima propi. Els caps estaven ben lligats: el llibre es venia que el llegissin i l'assaborissin eren figures d'un altra paner. El cas es que ningú no gosava criticar-lo i menys encara confessar que no podien tenir ni interès ni paciència per llegir-lo fins el final. Comprenc que algun dels meus lectors - si és que en tinc algun - donin credit a l'extranya aventura d'aquest

heroi de fabricació casolana i de la seva cèlebre no-
 vel·la que Iothom - o quasi Iothom - va comprar i ningú - o
 quasi ningú no va acabar de llegir. Per a comprendre aquest cas
 insòlit em d'evocar una època - sortosament ja llun-
 yana - quan Catalunya vivia temps estranys. Temps ~~de~~
~~separatisme entre catalans~~ de dictadures editorials i ~~de~~
 esporugüiment general - Aleshores poca gent gosava dir clara-
 ment el que pensava suposat que tingues temps
 de pensar - Poca gent ~~deia el que pensava~~, ^{Els ciutadans,} si havien acostu-
 mat a viure esporuguits sempre sota la temença de les possi-
 bles conseqüències d'expressar en veu alta una opinió per co-
 arrent i simple que pot - tal com la de dir que certes obres lite-
 ràries no us agraden. En els medis intel·lectuals regnava una hipocràsia
 que contrastava amb la franquesa que regnava en els camps de

de la gran Editorial Europa, no existia No existia; totum
ho sabia però ^{convingui} no gosaven dir en veu alta. Aquest fet
singular va crear una situació especial. Tots sabien
que mentien però ni un sol no gosava ^{desfer aquest equívoc} confutar la ve-

ritat: El consorciom editorial ^{desfer aquest equívoc} lligat pel secret que el
unia i que, d'haver estat revelat constituïa el fra-
càs de la diabòlica combinació d'en Figols hàbilment se-
cundat pels seus còmplices.

En segon lloc ^{senyors del jurat els quals} els crítics ~~que~~, aparentment, van ~~fer~~ ^{votar}
~~que votaven~~ ^{el} "Embell manicornial" Aquests crítics te-
nien un cert prestigi literari, No podien (algun) confessar
que no havien llegit la novel·la premiada i els altres
que l'havien elegida i la trobaven genial. Entre aquests
darrers hi havia en Sellent que l'havia llegida i
pels poder arribar a la darrera pagina si havia

14.
producció fotogràfica de ~~el~~ autor en cada ~~revista~~ setmanal
~~de~~ diari, setmanari, ~~mensuari~~ revista mensual ~~de~~
gràfica o no ^{de} totes les ciutats, capitals de província, comarcals, po-
bles i poblets del principat, de les illes i de València,
on, amb unanimitat mai vista, en Sènia era declarat
~~en l'autor~~ el novel·lista més genial de tots els temps. Ja
no hi va haver cap llegidor de novel·les capaç de
declarar^{en} que no havia pogut acabar la primera gran
novella d'en Sènia. Havia estat com declarar
públicament la seva ignorància ^{i inèrcia}. Y no podem dels es-
criptors de llibres mes o menys professionals els qual ja no
podien sino ^{opinar} favorablement, amb entusiasme ^{sobre} la
novella del geni, sino volien passar públicament i pri-
vadamment per envejats estigma que tots, nativament,
desitjaven evitar.